

Дзітлярыйнік і Мастацтва

Год выдання 34-ы
№ 61 (2010)
30 ліпеня 1965 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

УПЭЎНЕНА ПАСТУП

Мы заўсёды з цікавасцю чытаем паведамленні статыстычных упраўленняў аб развіцці народнай гаспадаркі. У лічбах паведамленняў адлюстраваны поспехі і недахопы нашай эканомікі, культуры, быту, нашы агучаны намаганні ў барацьбе за выкананне велічын прадвызначанай Праграмы КПСС.

Сялетні год—апошні год сямігодкі. Таму зразумела, што мы з асаблівай увагай чыталі апублікаваныя нядаўна ў друку паведамленні Цэнтральнага статыстычнага упраўлення ССР і Цэнтральнага статыстычнага упраўлення пры Саўеце Міністраў Беларускай ССР аб выніках выканання Дзяржаўнага плана развіцця народнай гаспадаркі ў першым паўгоддзі 1965 года.

Як развілася сёлетняя эканоміка і культура Саўецкага Саюза? Добра развілася, Узліўна. Матанакравава. Паўгадавы план па агульным уздзеянні прамысловыя вытворчасці перавыкананы. Тампы росту прамысловыя вытворчасці вышэйшыя, чым прадугадвалася планам на гэты год, і значна вышэйшыя, чым у мінулым годзе.

Радуць поспехі працоўнікаў сельскай гаспадаркі. Палепшылася структура пасаўных плошчаў: пашырэнне пасевы пшаніцы, грэчкі, рысу, сланечніку. Сялетнія надой малака — самыя высокія за апошнія пяць гадоў. Павялічыліся вытворчасці і заўважны прадукцыі жывёлагадоўлі. Восць ён—вынікі дэбятарнага ўздзеяння мёр па ўздыму сельскай гаспадаркі, прынятых у апошні час перыядаў.

Новыя поспехі ў эканамічным і культурным развіцці дасягнулі і працоўныя Беларускай ССР. Яшчэ ў май месяцы прамысловыя Беларусі дэбятарна выканала сямігадовы план па агульным аб'ёме выпуску прамысловыя прадукцыі. Паўгадавы план выпуску валавой прадукцыі ў цэлым па прамысловасці рэспублікі выкананы на 104 проценты. Перавыкананы паўгадавы план па вытворчасці многіх відаў прадукцыі.

Усе мы памятаем, якое неспрыяльнае было сёлетняе надвор'е. І тым не менш работнікі сельскай гаспадаркі рэспублікі арганізавана правялі вясняныя палывыя работы, і намечаныя калгасамі і саўгасамі планы зрабылі перавыкананы.

У паведамленнях статыстычных упраўленняў прыводзіцца цікавая звесткі аб павышэнні матэрыяльнага добрабыту і культурнага ўзроўню жыхароў народа. З ленынскай шчырасцю гаворыцца пра недахопы, пра нявырашаныя задачы, пра некарэктныя рэзервы.

Пераможным, упэўненым поступам развіцця народна гаспадаркі Краіны Саветаў. Паведамленні статыстычных упраўленняў яшчэ раз сведчаць пра гэта.

1 ЖНІВНЯ — УСАЕСАЮЗНЫ ДЗЕНЬ ЧЫГУНАЧІКА

У ЧАРГОВЫМ РЭЙСЕ

— Прыехаў вагон-клуб!

Гэтая вестка хутка абляцела станицю, якая носіць імя Героя Саўецкага Саюза Канстанціна Заслонова.

— Што новага прывезлі нам? — запыталіся сябраў прысутныя на пероне чыгуначнікаў да загадчыка вагон-клуба.

— Вось навінка... — адказала Дора Ісакіяўна Харнашова. — Заходзьце, калі ласка, да нас.

І сапраўды, чыгуначнікі станицы і члены іх сям'яў з цікавасцю пазнаёміліся з экспанатамі выставы Дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

Дзеці станицы стаялі і разказвалі пра гераічную барацьбу беларускіх партызанаў. Гэта ж тут, у наваколлі, дзейнічалі бастрэныя заслоны, праходзіў адзін з маршрутаў іх ваявой славы.

Не меншую цікавасць выклікала гэтая выстаўка і на іншых лінейных станицях. Дзе павялічылі вагон-клуб. Яе наведвалі

тысячы чыгуначнікаў, працоўнікаў палёў бліжэйшых калгасоў і саўгасоў.

Надоўга застаюцца ў іх памяці сустрэчы тут жа ў стаянцы з Героямі Саўецкага Саюза, удзельнікамі Вялікай Айчыннай вайны і былымі народнымі месціцамі.

Уважліва слухалі наведвальнікі выставы і расказчыка Заслонова, чыпер начальніка станицы Смалянікі І. Бубінава, былога кіраўніка адной з падпольных груп чыгуначнікаў Мінскага вузла, чыпер намесніка начальніка аддзела ляскаўскай гаспадаркі Мінскага аддзялення Ф. Кузняцова, былога камандзіра Магілёўскага партызанскага злучэння С. Сідарэні-Салдаценкі, удзельніца баёў за вызваленне Беларусі палкаўніца Л. Сакалова і іншых.

На станицы Дзельніцы многія чыгуначнікі цікавіліся жывіцямі. Загадчыца клуба Д. Харнашова звярнулася да работнікаў Дзяржаўнага мастацкага музея БССР з просьбай арганізаваць

перасоўную выставку. Ёй ахвотна пайшлі на сустрэчу.

І хутка чыгуначнікі ліній ўбачылі выставку твораў жывіцямі, скульптуры і графікі беларускіх майстроў. Навуковыя супрацоўнікі музея В. Чуркіна, Г. Кароль, Т. Сібіна, С. Чычко з дапамогаю эпіграфіста пазнаёмілі наведвальнікаў перасоўнай выставы з творами вядомых рускіх і савецкіх майстроў мастацтва. З асаблівай цікавасцю слухалі чыгуначнікі лекцыю «Вобраз Ул. І. Леніна ў выяўленчым мастацстве».

Вялікае месца ў рабоце вагон-клуба займае атэістычная прапаганда. На станицях Прымыня, Коханова, Барысаў і іншых былі прадэманстраваны канферэнцыйны чытачы па кнігах «Цудалейнага» У. Ценаракова, «Выраўнае нашы душы» С. Львовай. Цікава прайшоў вечар на тэму «Ахвяры святой інквізіцыі». Часта з вагон-клубам

выязджаюць на лінейны пазнавальны лектары-атэісты.

Адночы на станицы Коханова работнікі вагон-клуба дэманстравалі што тут добра працуюць музэйны публіцы.

— Варта арганізаваць на станицы школу перадавога вопыту, — прапавала Д. Харнашова. З ёю пагадзіліся ў аддзяленні дарогі. Іжмерна-тэхнічныя работнікі намагалі арганізаваць заняткі ў школе.

Нядаўна ў вагон-клубе была паказана светлагукавая газета, прысвечаная прапоўнай дзейнасці і культурнаму жыццю чыгуначнікаў Мінскага аддзялення, а таксама поспехам калектыву камуністычнай працы Коханавскага акадэмія чыгуны. Дэманстравалі таксама фільм «Новая тэхніка ў паліграфічнай гаспадарцы».

— Вагон-клуб № 100 апраўляецца ў чарговы рэйс. Ён святачна ўпрыгожаны. Логуны і плакаты гавораць пра набліжэнне традыцыйнага свята — Усаесаюза Дня чыгуначніка. Яго і жывіць краіна адначасна трынаццаць разоў.

**Р. СЫРКІН,
Л. САСІМОВІЧ.**

НОВЫЯ НАРОДНЫЯ КАЛЕКТЫВЫ

За актыўную прапаганду самадзейнага мастацтва і высокае выкананне майстэрства прэзідыям Беларускага рэспубліканскага савета прафсаюзаў пастановай прыйсцою ганаровыя званні народных калектываў: мужчынскаму хору інтэрната № 1 Мінскага аўтазавода, маладзёжнаму хору Палаца культуры прафсаюзаў, аркестру народных інструментаў Беларускага ўніверсітэта імя Леніна, хору рускай песні Брэсцкага абласнога савета прафсаюзаў і хору настаўнікаў Бабруйскага Дома настаўніка.

Пяць гадоў назад у чырвоным кутку Інтэрната № 1 Мінскага аўтазавода сабраліся хлопцы, каб разам паспяваць свае любімыя песні. Ініцыятарам гэтых спевак быў эканаміст Стас Дробіш. Тады ніхто не думаў, што з гэтых спевак народнацца вядомы ў рэспубліцы мужчынскі хор.

Пазней у калектыве прыйшоў Мікалай Ільчюк — чалавек улюблены ў песню і музыку, узумлілы хормайстар. Пачалася сістэматычная вучоба харыстаў.

Цяпер у рэпертуары мужчынскага хору, у якім удзельнічае 70 чалавек, звыш 30 твораў рускай і замежнай класікі, савецкіх кампазітараў, беларускіх народных песень і песень краіны народнай дэмакратыі. Песня дружба ў хору ўсталявалася з кампазітарам Ул. Алоуціным. Кампазітар напісаў для хору песню на словы літвінскага аўтазавода Казіміра Гайкевіча «Сцемя, слобры, слямы». У рэпертуары калектываў хор «Ночныя» з оперы Рубінштэйна «Даман», беларускія народныя песні «Зорка Венера», «Там калі млына», «Хор палатнічыка» Вэбера. «Закувала та сівя зозуля» П. Нішчынскага і іншыя.

Хор — удзельнік другой і трэцяй Данад народнай творчасці рэспублікі. За выступленне на трэцяй Данадзе калектыву ўзнагародзілі дыпламам першай ступені.

78 спевакоў аб'ядноўвае хор рускай песні Брэсцкага абласнога савета прафсаюзаў. Гэты імя самадзейнага калектыва пачаў сваё творчае жыццё ў 1958 годзе. Старэйшым удзельнікам хору — Уладзімір Гурда, Мярць Вясліка, Тацяна Каналёва, салісты Волга Шутава, Соф'я Чарнік, Яўгені Повад і іншыя. Хорам названа кіруючы арганізатар народнай песні Альфред Шутаў.

У рэпертуары хору звыш 50 твораў савецкіх, рускіх, беларускіх і мясцовых аўтараў. Сялета

Ужо дадана 20 канцэртаў у гарадах і раённых цэнтрах публіцы. 12 выступленняў адбылося ў калгасоў і саўгасоў вобласці. Канцэртам мае свой спадарожнік. У калгасе імя Мінурына Брэсцкага раёна Альфред Шутаў стварыў хор, у якім прымае ўдзел 80 чалавек. Калгасны хор выступаў на працягу і абласным аглядзе самадзейных талентаў.

Аркестр народных інструментаў Беларускага ўніверсітэта імя Леніна — адзін з лепшых самадзейных калектываў у Мінску. Ён вызначаецца высокай культурнай выкананнем, добрым чыстым стокам і мільямі тунчым аркестравым групам. З 1952 года калектывам кіруе добры музыкант, 3 1952 года калектывам кіруе добры музыкант, і чысты выхавальнік моладзі Міхаіл Лісцян.

У рэпертуары аркестра народных інструментаў БДУ мая ста мюзычных твораў рускай, замежнай і савецкай класікі, твораў беларускіх аўтараў. Малыя аркестраны Беларускага ўніверсітэта прымалі ўдзел у канцэртах другой і трэцяй Данад народнай творчасці, захапілічы глядачою высокай культурнай выкананнем.

Дом настаўнікаў у Бабруйску — старэйшая культурна-асветная ўстанова ў горадзе. А хор настаўнікаў лічыцца ветэранам самадзейнай сцэны. 20 год спявае ў хору Яўстрат Рыгоравіч Акуціч, па дзесяці і больш гадоў — настаўнікі Н. Русакіна, А. Семічова, Я. Акуціч, В. Нахаченка, Л. Шалікоўская і іншыя.

Шмат увагі аддаецца ў калектыве развіццю вакальна-харавога майстэрства. Удзельнікі хору вывучаюць тэорыю музыкі, мюзычную граматыку, сальфеджо, аэмантарную гармонію.

На прадпрыемствах роднага горада хор дзе штогод па 20—25 канцэртаў. Часта выступае ён у калгасе Бабруйскага і Кіраўскага раёнаў.

Кіруе хорам вопытны хормайстар М. Плоткін.

3 верасня 1958 года маладзёжным народным хорам Палаца культуры прафсаюзаў кіруе вопытны дырыжор Мікалай Хахуляцкі. Ён шмат аддае увагі павышэнню якаснага майстэрства: маладыя спевыкі вывучаюць тэорыю музыкі і сальфеджо.

Калектыву часта выступае з канцэртамі на толькінах рэспублікі, у калгасоў і саўгасоў Мінскай вобласці. Дырыжор — у 1953 і 1964 гадах, хор выступаў у Маскве на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі і ў Калоніях зале Дома Саюзаў.

У рэпертуары хору звыш 50 твораў.

Найліліся златам жыць... Пачынаецца жніво. Даўно прыведзена ў парад уборачны тэхніку ў саўгасе «Ленін» Горыцкага раёна. Спраўная машына і лепшага шафера гаспадарі Віктар Шаўкава. Ды мал яна ў яго была няспраўна! Шануе хлопцы тэхніку, любіць сваю справу, і працу з залатам. Нядаўна ў жыцці Віктара адбылася важная падзея — ён прыняў у члены КПСС.

РАТУЙЦЕ НАШЫ ДУШЫ

А. УЛАДЗІМРАВА,
спецыяльны карэспандэнт
«Літаратуры і мастацтва»

ЖЫВЫ ТЭЛЕГРАФ паціе панадворкам ад хутараў вестку: Ідзьце... Ідзьце на маленне... Ды хадзьце раз-другі мільянула баяна хустка і «варты» ў спадніцы пунсуну ў сены.

Я і цяпер не магу стрымацца ад усмешкі, калі прыгадваю, як у першую хвіліну сустрапі мяне і сакратар сельскага Савета, у хаце прэзвітара Ражанскай абшчыны бацькаў.

Гэта была нядронна падрыгаваная вопытным рэжысёрам сцэна. Увадзіце сабе — адчыняеш дзверы, заходзіш у хату, звычайнаю селянскую хату, поўную людзей, і цябе сустракаюць настальным маўчаннем. На доўгай лаве — усё тыя ж белыя хусткі (як тут адрозніваць не ўспомніць, што «жанчыны — галоўная апора ўсякай рэлігіі!»). І нават жаночая цікавасць не перасліла — які-які, у хату зайшоў незнаёмы чалавек — ніводна пара вачэй не ўзнялася. А за сталом, у чырвоным куде, асобна ад усіх, сядзеў «сам».

І як сядзеў, паглядзеў б волькі. Строгі, зашпільны на ўсе гузкі кіпцель. Рука накарміла і разам з тым уладар на ляжык на загортну бібілі. Ведаеце, маўляў, чалавек толькі што размаўляў з богам, а вы сваімі мірскімі, гэтымі справамі перашкодзілі, гэтымі размовамі. Але бог загадаў прысціць. І чалавек прысціць, ён скарынец не вам, а богу. А яшчэ бог загадаў любіць бліжняга, і ён будзе вас «любіць». Толькі волькі прыкладаньні — выдаюць. Эрадрні-вочы. Пад іх погляд «гасціннаму гаспадару» здаецца — будзем ужо трымацца мовы бібілі — дарогаю на Галгофу. Не ўстаў, не прыбуўсяў на сустрэчу, не прыўтаўсяў.

— Ці можна заіць?
— Ну, заходзьце...
— Ці можна прысціць?
— Ну, сядзьце...
— І зноў — тое ж маўчанне. Маўчаць «белыя хусткі» на лаўках, маўчаць на сенах бацьскія лі логуны пра «выратаванне» душы, маўчаць анёлападобныя галоўкі на яра размаўляваючых рэспубліцы мясновай вытворчасці — Вера, Надзея, Любоў.

Вера... Бацьскія вера. Не ведаю, які каму, а мне яна заўсёды здавалася крыху загадкавай. Не надта моцнай у тваіло, хто імчыра любіць літаратуру і сам спрабуе ў ёй сілы. Яны ідуць на пасляднюю літаратурную аб'яднанні, якое прамаўе волькі ўжо дзесяці гадоў пры рэдакцыі аркуровай газеты «Во славу Родины» і Дома афіцэраў.

За дзесяці гадоў члены літ'яднання дзесяцілі лічынчых поспехаў. Перш-наперш, хваціла пазнаць імя Ф. Ірмана і М. Кружавых. Абодва яны чыпер — члены Саюза пісьменнікаў БССР. У літ'яднанні запас Ф. Ярмава — два пяцітычы зборнікі, у старэйшым зборніку аўтарстваў Ф. Ярмава і М. Кружавых — два пяцітычы зборнікі «Людзі прадвядна крэй», зборніка апаўданаўцаў «Шлі сядзіць» і зборніка вершаў «Поле оное» з аўтарствам мейра запасу В. Савіцка, два зборнікі апаўданаўцаў мейра паднаілоўнік медыцынскай службы В. Матрошын, першыя кнігі маюць мейра М. Грышчак, паднаілоўнік запасу М. Плотнікаў і М. Стручын, мейра В. Ярынін і чыпер. Большасць твораў, якія сёння іх чыпер друкаваліся ў сваёй часе на старонках газеты «Во славу Родины».

Маленькім чытачам

Маленькім чытачам

У ГОРАД-ГЕРОЙ

Ансамбль танца «Лявоніха» Мінскага трактарнага завода запрасілі да сябе ў гасці валгарадскія трактарабудульнікі. І вось гэтымі дзямі 75 удзельнікаў ансамбля — юнакі і дзючаты выехалі ў горад-герой. У праграме канцэртаў — беларускі народны танец «Лявоніха», хазаграфічныя малюнк «Брэсцкая крэпасць», польскія, румынскія, венгерскія народныя танцы.

Першыя выступленні ансамбля «Лявоніха» адбыліся ў Палацы культуры валгарадскіх трактарабудульнікоў. Канцэрт беларускіх гасцей будучы праходзіць на буйнейшых прадпрыемствах горада-героя.

АГІТБРЫГАДА НА ЛУЗЕ

Агітбрыгада Добрушскага раёна Дома культуры наведвала калгас імя Гагарына, імя Калініна, «Рассвет», «Дружба», «Абарона» і «Новы шлях». Канцэрт агітбрыгады адбыўся не на клубнай сцэне, а напасадзіла на лузе, дзе ў гэтыя дні знаходзілася большасць калгаснікаў. Асабліва спадабаліся сельскім глядачам выступленні салістаў Н. Кавальчук, К. Праневіч, Л. Тэадаровіч, Г. Пашчванкі і Г. Падканаевай, якія выконвалі беларускія і рускія народныя песні, а таксама песні савецкіх кампазітараў. Эстрады кватэрт выканаў «Польку-краквяк», «Кубінік танец» і іншыя творы.

П. СКАЧКОУ.

Хачела вас выпіць, ды бог скажаў — нельга! Я яго паслухалася.

І гэтая пастава — рукі ў бокі, і дзікі рогат, наогул, уся выхадка, (яна выклікала, прада, слабое, але ўсё ж незадавальненне самога прэзвітара) — граба сказаць аб'ектыву, не пасяваля бацьскаму духу. І спецыяльна пацікавілася потым — хто ж гэтыя жанчыны. Іе завуць іна вёсцы Арыныя, і толькі так, іна вёсцы «Арыныя» мінута ўжо за семдзесят. Праўда, мясцовыя арыныя яшчэ дадаюць звычайна словы адно кароткае і выразнае імя, калі вымаўляюць яе імя. Але не будзем зневажаць старасці.

Расказаць, што некалі гэтай жанчына была самай вясёлай у вёсцы маладзёхай, якая спаўна аддала даніну «мірскім уцехам». Вядзілася па свеце, пераязджала з месца на месца, ніколі нідзе не прадавала. Пад старасці прырудава да плямённы і пачала патрабаваць ад калгаса пенсію. Не вышліла — з ходу махнула ў бацьскі.

Тут, пэўна, граба было сказаць: мабыць не надта добра ідуць справы ў бацькаў, калі іх секта паўнаўдзена такімі волькі «надрам». Граба было сказаць. Толькі яшчэ не паварочвалася. Бо тыя, дзеда каго я пераступіла парог гэтай малапрыватнага дома, на жал, зусім непалабныя на бабу Арыну. І біяграфію ў іх іншыя, і твары іншыя, і «вёра» іх, пэўна, таксама нечым іншася.

Чатырох сяспёр Стрэчэна, «прыбітых» секты — гэта афіцыйны бацьскі тэрмін — я не застала ў хаце, дзе за хвіліну па намага прыходу поўным кодам ішо маладзё. «Жывы тэлеграф» спраўнаў вясёла. Ад тых Стрэчэна да малаўдзёнага дома была іншая, карэйская дарога — сакратар сельсавета не рапшыў вёсці мне на ёй, каб не трапіць у адвалю. Але некалі ногі ўсё ж адыкліся на такі подзвіг «ё ім веры». І дзючаты — Таня, Алена, Клаўдзя і Ева — прымадоўлілі самоу бацьскаму богу, сталі нявясёлы і няўлоўны для мяне духам.

Затое, ужо выходзіць з хаты, убачыла я на самай краінай лаўцы другую дзючуню. Прайсці паўзе я і не заўважыў. Я дай, ніхто не змог бы твар яе... Як мне перадаць яго рысы, яго выраз, каб не збіцца на шаблоннае вызначэнне, прынятае ў апісанні твара бацьскі ўвогуле. Скажаць — пакарлюць? Не, балей, не тое... Скажаць посны, безжыццёвы, але, наадраот, фанатычны? Зноў не тое... А можа пакрысе і тое і другое, і трое, і нешта яшчэ, што іпачынае выклікала вострае паціццё жале. Такое вострае і моцнае, што ў першую хвіліну хачелася аднаго: перадаць гэтае паціццё... І разам з тым гэта быў звычайны твар, не брыдкі і не прыгожы, не змодна і не вельмі наб здаровы. Рудаваты кудзелькі над ілбом, вочы, якія потым нават і не ўспомніць.

Затое, ужо выходзіць з хаты, убачыла я на самай краінай лаўцы другую дзючуню. Прайсці паўзе я і не заўважыў. Я дай, ніхто не змог бы твар яе... Як мне перадаць яго рысы, яго выраз, каб не збіцца на шаблоннае вызначэнне, прынятае ў апісанні твара бацьскі ўвогуле. Скажаць — пакарлюць? Не, балей, не тое... Скажаць посны, безжыццёвы, але, наадраот, фанатычны? Зноў не тое... А можа пакрысе і тое і другое, і трое, і нешта яшчэ, што іпачынае выклікала вострае паціццё жале. Такое вострае і моцнае, што ў першую хвіліну хачелася аднаго: перадаць гэтае паціццё... І разам з тым гэта быў звычайны твар, не брыдкі і не прыгожы, не змодна і не вельмі наб здаровы. Рудаваты кудзелькі над ілбом, вочы, якія потым нават і не ўспомніць.

Затое, ужо выходзіць з хаты, убачыла я на самай краінай лаўцы другую дзючуню. Прайсці паўзе я і не заўважыў. Я дай, ніхто не змог бы твар яе... Як мне перадаць яго рысы, яго выраз, каб не збіцца на шаблоннае вызначэнне, прынятае ў апісанні твара бацьскі ўвогуле. Скажаць — пакарлюць? Не, балей, не тое... Скажаць посны, безжыццёвы, але, наадраот, фанатычны? Зноў не тое... А можа пакрысе і тое і другое, і трое, і нешта яшчэ, што іпачынае выклікала вострае паціццё жале. Такое вострае і моцнае, што ў першую хвіліну хачелася аднаго: перадаць гэтае паціццё... І разам з тым гэта быў звычайны твар, не брыдкі і не прыгожы, не змодна і не вельмі наб здаровы. Рудаваты кудзелькі над ілбом, вочы, якія потым нават і не ўспомніць.

Затое, ужо выходзіць з хаты, убачыла я на самай краінай лаўцы другую дзючуню. Прайсці паўзе я і не заўважыў. Я дай, ніхто не змог бы твар яе... Як мне перадаць яго рысы, яго выраз, каб не збіцца на шаблоннае вызначэнне, прынятае ў апісанні твара бацьскі ўвогуле. Скажаць — пакарлюць? Не, балей, не тое... Скажаць посны, безжыццёвы, але, наадраот, фанатычны? Зноў не тое... А можа пакрысе і тое і другое, і трое, і нешта яшчэ, што іпачынае выклікала вострае паціццё жале. Такое вострае і моцнае, што ў першую хвіліну хачелася аднаго: перадаць гэтае паціццё... І разам з тым гэта быў звычайны твар, не брыдкі і не прыгожы, не змодна і не вельмі наб здаровы. Рудаваты кудзелькі над ілбом, вочы, якія потым нават і не ўспомніць.

[Заканчэнне на 2-й стар.]

ХРОНІКА літаратурнага жыцця

АБМЕРКАВАННЕ ПРАБЛЕМ РЭАЛІЗМУ

На філагалічным факультэце Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна адбылося аб'яднанае пасяджэнне кафедры рускай і замежнай літаратуры, прысвечанае абмеркаванню тэарэтычных праблем рэалізму. Доктар філагалічных навук К. Кулацоў выступіў з дакладам «Рускі крытычны рэалізм у перадакстрычыцкім эпоху». Пытанне аб шляхах развіцця рэалізму ў еўрапейскіх літаратурах было освелена ў дакладзе дацэнта Б. Міцкевіча. Доклады выклікалі цікавасць у прысутных. У спрэчках выступілі В. Захарав, А. Малінін, З. Мельнік, Д. Шчырашова і іншыя. Вырашана ў наступным навучальным годзе правесці рэспубліканскую навукова-тэарэтычную канферэнцыю па праблемах рэалізму ў рускай, беларускай і замежных літаратурах.

У гасцях у пагранічнікаў

Пісьменніца С. Грахоўскага, Р. Сабалеўкі і В. Рудына запрасілі да сябе воіны-пагранічнікі. На заставах і ў салдацкіх клубах адбыліся цікавыя сустрэчы. Пісьменнікі расказалі воінам пра развіццё беларускай літаратуры, пра новыя кніжкі прайскай і паэтаў, чыталі свае творы, дзяміліся задумкамі.

БІБЛІЯТЭКА БЕЛАРУСКАГА АПАВЯДАННЯ

ЛУКОМЛЬСЬКІЯ ВЕЧАРЫ

Вечарам па асфальтаванай дарозе, што вядзе на будоўлю Лукомльскага дзяржаўнай вярнай электрастанцыі, не дужа часта снуюць машыны з грузамі, не вядзь бульдозеры, трактары, спыняюцца пад бярэжынямі. Спаканейнае становіцца і возера, быццам і яго стамляса ад даўняга клопота. Удаляючы чываць песьні, смех. Гэта маладыя будоўльнікі электрастанцыі, якія прыехалі сюды з розных канцоў Радзімы, прагуляюцца па ваколках Піннерскага (так яны называлі часова пабудаваны з фініскіх дамкоў пасёлка).

Недзе далёка, з боку сёла Калінаўкі, заліваецца гармонік і спываюць дзвубаты. А тут, ля возера, якое нагадвае мора, бо процілеглы бераг вядзецца з далёкага, сядзіць з вудачкамі рыбаці. Іх многа. Вунь малады каржакаваты хлопец выцягнуў шчупала. Ён б'ецца аб пясыны бераг, цяжка дыхае.

— Кіное? — спытаў я ў хлопца.

— А дзе яна дзеянне, кіное, толькі паспявай выцягваць, — нехата адказаў ён.

Ставыраўся ўражанне, што хлопец незадаволены багатым уловам.

— Наогул гэта не рыбацка, — працягваў ён, — нават не цікава?

— Чаму?

— Люблю на рыбацкіх пасадзе, ладуша. А тут і з думкамі не паспееш сабрацца, як

Р. РЭЛЕС, спецыяльны карэспандант «Літаратуры і мастацтва»

ужо кіное. Вось паглядзіце, — паказаў ён поўную вярку рыбу, што дрыгала за кінемем. Гадзіны не праішло, як сяджу, а малады спытаў, што для ўсіх хлопцаў нашата пакоя опіць на два дні. А далей і рабціт тут няма чаго.

— Значыць рыбнае возера?

— А тут навокал усё азёры таяны. У мясцовых жыхароў круглы год рыба на сталях, — і, усміхнуўшыся, дадаў: — у сталовых толькі яе не бывае. Туды траску завозяць. Салёная таяка, што есці немагчыма.

Слова за словам — і мы пазнаёмліліся.

— Вікенцій Астапчук, — адрэкаментаваў ён сябе, — бетоншчык. Дарожны будоўнік.

Хлопец працуе на будоўлі вострава месца, але думая асцід тут трыўла. Пра справы на будоўлі расказвае з захапленнем.

— Народ прыязджае сюды з усіх бакоў. Асабліва моладзь. Нездарма будоўлю называюць усенароднай. Валізна электрастанцыя будзе. Бачыце — справа, удалыя, цялы горад расце. Вунь тыя лішчыварковыя дамы ўжо вясенню будуць заселены. І кінатэатр. І школы будуюць і нават стадыён ужо закладваецца.

Ён расказваў пра зінгулязм

будоўнікоў, пра сваё сяброўства пахосці на будоўлі.

— А як праводзіце вольны час? — зацікавіўся я?

— Па-розыму, — адказаў ён. — Хо і кампаніямі прагулявацца, та паручацца, та кніжачкамі захапіцца, іншыя ў варты гуляюць або забіваюць «казла». Нямада ёсць і аматары вышці.

— А ў кіно, на канцэрты ходзіце?

— У нашай вёсцы Калінаўцы, дзе жыў я і мае таварышы, вост ужо тры месяцы ніно ні разу не было. Хочаш паглядзець фільм, траба ісці ў Лукомль, кіламетраў піль адсюль будзе. Ды і там мала шанцу, што трапіш на сеанс. Клуб малельны, а хоць бабачыны фільмы многа. Нічога даўнага: столькі людзей панасекала на будоўлю. А спектакляў, канцэртаў наогул не бывае. Самадзейныя туркі таксама не працуюць. Ды што гаварыць, цікавую кнігу і тую не так проста дастаць. Былі таяка небагата, а чытачоў многа.

Малады работнік, вільня, быў агтым і патрыёт сваёй будоўлі. Не ў яго характары скардзіцца і нямць.

— Але нічога, — заклічуў ён, — давадзіцца пакіраць, пакуль горад пабудуем, тады ўсё ў нас будзе. Прыязджайце, паглядзіце.

Мне стала ясна, што на будоўлі працуе дронна клопачыня па адпачынак рабочых. Вядома, Вікенцій мае рацыю, што

з цягам часу тут усё ўладуецца. А што да даччы «давадзіцца вярнуцца», дык з гэтым ніяк нехта пагадзіцца.

Есць вільня стуртаваны налету будоўнікоў, які працуе з матэрыяламі, энергіяй. Але глужія да патрэб малядзых рабочых камсамольскай і прафсаюзнай арганізацыі будоўлі. У Чашніцкім раённым адрэсе культуры, ў і райкоме камсамольскай, Шмат разоў пра культурнае абслугоўванне будоўнікоў ідзе ў Віцебскім абласным ураўленні культуры.

Інчэ вясною гэтага года абласное ўраўленне культуры і абком камсамольска вырашылі накіраваць на будоўлю Лукомльскай ДРЭС з канцэртамі лепшых калектываў самадзейнасці Віцебшчыны. Быў распавядаў графік, які прадугледжваў, у якія дні і якія калектывы выступяць перад будоўляцамі. Паколькі клубы на паселках, дзе жыўць будоўнікі, невялікія, вырашылі наладзіць канцэрты ў Чашніцкім раённым Доме культуры. Дамовіліся з ураўленнем будоўніцтва, што яно паклапоціцца аб тым, каб счасова праывозіць рабочых на канцэрты.

Чашніцкая раённая бібліятэка, музычная школа і іншыя ўстановы і прадпрыемствы раёна таксама вырашылі ўнесці свой уклад у культурнае абслугоўванне ўдарнай будоўлі.

Дырэктар музычнай школы Шмадзей Мікітавіч Падальскі абавіў, што педагогі школы арганізуюць на будоўлі калектывы мастацкай самадзейнасці.

Загадчыца раёнай бібліятэкі

Філа Уладзіміраўна Пугачова расправадала графік абслугоўвання будоўнікоў. У ім было ўказана калі і на якія тэмы на будоўлі будуць праводзіцца канцэрты чытачоў і літаратурныя вечары.

Мінула некалькі месяцаў. Паглядзіце, што ўжо зроблена, як выконваюцца гэтыя графікі і абавязкі.

Згодна з графікам, распавядаўным абласным ўраўленнем культуры і абком камсамольска ў Чашніцкім Доме культуры павінны былі выступіць з канцэртамі і спектаклямі самадзейнасці калектывы Віцебскай фабрыкі «Чырвоны Кастрычнік», Віцебскага Дома культуры масовай прафсаюзнасці, Бешанковіцкага Дома культуры, Аршанскага гарадскога Дома культуры, Аршанскага клуба чыгуначнікаў.

З названых вільня калектываў ніводні не стрымаў свайго слова — не выступілі перад будоўляцамі Лукомльскай ДРЭС.

Пустоў абавязанні аказаўся і графік, распавядаўны раёнай бібліятэкай, нічога не здолел зрабіць не работнікі на будоўлі. Музычная школа на першым часе ўзялася за работу. Быў арганізаваны харавы калектыв, які нават адзін раз выступіў з канцэртамі, але на гэтым яго дзейнасць скончылася.

Так што ўсе намераныя мерапрыемствы засталіся на паперы.

Калі старшыню пабудовы ДРЭС Васіля Кулінава і сакратара камітэта камсамольска Эдуарда Ляшчэнка дакараюць у тым, што на будоўлі не арганізаваны адпачынак рабочых, яны адкажуць:

— Мы ж спадзяваліся на шафаў, а яны падвалі...

Але шафы — шафамі. Што ж зрабілі самі кіраўнікі будоўлі, каб людзі хораша адпачывалі, вучыліся, читалі, удзельнічалі ў спартыўных спаборніцтвах? На гэтым фронце на будоўлі поўны зацімак...

У банку ад культурынага абслугоўвання будоўнікоў стаяць і Чашніцкі раёны аддзел культуры. Яго загадчык Аляксандр Лашчыноўскі зусім не шпавіцца, як адпачываюць рабочыя новабудоўлі. Сюды лічы і разу не быў запрошаны прафесійна-нальны творчы калектыв, не выступалі і самадзейныя артысты раёнага Дома культуры. Зрэшты, калі гаварыць пчыра, дык РДК няма чаго і паназаць. Няма чым пахваліцца нават хоры Чарэйскага сельскага клуба, які на рэпетыцыях адзіно адно з першых месці. Як толькі атляд праішоў, дык харысты перасталі абрацца на рэпетыцыі. І творчы калектыв перастаў існаваць.

Мінула ўжо некалькі месяцаў, як будоўнікі наладзілі першыя пагады з будымак Лукомльскай ДРЭС. Сёння на беразе возера вырастаў новыя пасадкі. Тут жыўць слаўныя людзі, якія ўмеюць добра працаваць. Яны хочучы, каб і адначынак быў у іх цікавы, змястоўны. Аднак культурна-асветная работа на будоўлі пакуль што ляжыць абломом. Гэта, вядома, не да твару кіраўнікам будоўлі, работнікам Чашніцкага раёнага аддзела і Віцебскага абласнога ўраўлення культуры.

Час ужо гэтым установам сур'ёзна ўзяцца за выкананне сваіх абавязаньняў, якія яны далі людзям вільня будоўлі.

У вёсцы Волпа — цэнтральнай слабізе навага «Заваявы Ільча» Мастацкага раёна пабудаваны Палац культуры з галерэйнай залай на 300 месцаў, прасторным фая, бібліятэкай, навокі для работ гурткоў. Вось яны выглядае палац у Волпе.

ТЭАТР СТАВІЦЬ

Грамадскасць Паліцка з цікавасцю сустракае мастацкую пастаноўку «ВАСУ ЖАЛІЗНОВУ» п'есы «Васа Жалізнава» М. Горькага на сцэне народнага тэатра. Над пастаноўкай спецыяльна працавалі рэжысёр М. Бароскі і М. Мельнік. Галоўныя ролі выконваюць В. Пятасова, К. Кірышын, М. Манюхіна, Т. Філапова, Дзекірава да спектакля зрабіў мастак А. Рудынка.

Калектыв тэатра рыхціцца выступіць з новымі спектаклямі перад працоўнікамі каласоў і сацыяльнага раёна.

Б. ФЭЯДКІН.

РАТУЙЦЕ НАШЫ ДУШЫ

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

Сірата. Бацька загінуў у вайну, маці памерла. Яны з братам, працуе ў Чырвонай Сабалдзе на будоўлі. Завуч Дашай. Узраст — здавалася б ужо і не дзявочы, але не замужам. «Хлопцы былі. Ды не нашы веры. А «свой» не трапіўся».

Хачу пагаварыць з Дашай. Хачу высветліць яна вільня, праісціцца з ёй на сяду, але зноў тоіцца «белыя хусткі». Акружылі, затрымавалі, занепакоіліся, як толькі пачулі нашу размову пра сяброў, пра дзяцей, пра прастае чалавечыя пачуцці, янога пазавалі Дашу. І падлічыў я старыя — павішлі хваліць «сестру Дашу». Такіх, як яна, маўляў, «адна з тысячы», «моцная ў веры», мацней за ўсіх нас, святая дзі і годзе. А прасвітава жонка нават свайго мужа, «старэйшага брата ва Хрысце» не пашкадавала — павішла на ўсе лады ганіць «гэтае праклятае замужак», «гэтых акаяных дзяцей-верадзупніку», «гэтых хлопцаў, якія толькі п'юць і жонкаў лупцюць і ўдзень і ўначы. «Не выходзі Даша замуж... Толькі, можа, калі знойдзем табе «свайго», пачакай!»

Дашы за трыццаць. Паўна даўно чые гэтае «пачакай», гэтае «знойдзем», і паўна самай даўно ўжо не верыцца. Ды яна і не хоча ўжо ісці замуж, не хоча мець дзяцей, не хоча хадзіць у клуб, у кіно, на танцы. Так, прынамсі, гаворыць. Як трапіла ў сестру? «Добрыя людзі прывялі, калі маці памерла».

Эх, Даша, Даша... Цяпер я зраўмеда, чаму твай твар выклікаў такое вострае паучыцца жэло, зраўмеда, які вільня грэх перад прыродай, перад жыміем — і нават перад сваім богам, у якога верыш, узята ты на сваю душу...

А старыя так і круціцца вакол нас.

— Цяпер мала такіх, як Даша. Вунь Марыя вільня замуж і адразу ж адшліла ад секты, адступілася...

Мала такіх... А дзе ж тыя, каго я шукаю, дзе мае чатыры «кандыдаткі» ў святлы, чатыры маладыя дзяўчынны, надзея і будучыня секты?

ЗНОЎ ДАВЯЛОСЯ ісці на хутар праз усю вёску ў анаёмію ўно сямі Стрэчэў. Была надзея. Вільня сядзі адначына. Раз-пораз даводзілася вяртацца то ўлева, то ўправа — на вільня праносіліся матацыклі, карагодам круціліся вельніцтвы. Значыць з знаёмкай тут надзіра, адначына я пра себе, і правярала свае эмпірычныя вильняды ў размове са сваім верным спадарожнікам сакратаром сельсавета. Адказавае, што сапраўды жываюць людзі надзіра — матацыклі, антэны тэлевізараў то над адной, то над другой хатай. Прыйшоў

у калгас разумны гаспадарлівы старшыня, ды і час інакшы зараз — за які год не пазнаць стала Вялікая Рожана.

— Ну, а з культуры як у вас?

— Зараз бабачыце самі.

...Была надзея. Загадчык клуба, флегматычны малады чалавек, па просьбе сакратара вілья павярнуў ключ у тым самым «легендарным» клубным замку, што сотні разоў намалваны вожыкаўскімі карыкатурстамі. І тысячу разоў абіграны ў газетных загадоўках, Вялікі, эканамічна моцны калгас, на 700 двараў, а клуб — ступіш крок і спынішся. Чаго варта адно толькі так зване «фая» — паланамыя лаўкі, чорная падлога і сцены, размаляваныя рукамі не маляроў, а павія ж школьнікаў. Бо на яраўднім плане вельніцкімі літарамі — «Таян...», што — неразборліва...

— Кіно бывае часта. Канцэрты — не надта...

Нядаўна тут нібыта пабываў адзін з сакратараў райкома партыі і даў добры разгорт і загадчыку клуба і бібліятэкару — толькі разоў ні прыязджаў раней, клуб і бібліятэка былі на замку. Затое цяпер сімпатычна маладая бібліятэкарка яўна з гонарам адчыніла дзверы свайго ўладання. Чысціца, парадак, вельніцы букет белых кветак на стала. Але ні ля клуба, ні ў бібліятэцы — ні душы. Нам казалі, што была тут моладзь, «ды вост толькі ўсе размыліся». Спэцыялісты, маўляў, затое ў існую ўстаноў «культурынага» прызначэння — у мясцовых магазінах, спазніца было немагчыма. У той дзень ён працаваў, паўна, без аб'едзненна перапынку і да поэтыя вечара. І вядоў яго бурліла і кіпела «духоўнае» дзіцё ўсёй вёскі — тут і старыя, і моладзь, і дзеці. Пільня за пляшчэй раскісвалі проста ў дзверы, на ганку, за бэтушкам, на даўна. Я не перабольшаю — як гэта ні прыкра, але маладоўны дом багатына і магазін быў у тую надзею на вёску самымі аквіўнымі, шматлюднымі месцамі. Магчыма, проста мне не пашанцавала, дзень таякі выдася. Але расказваю, як было...

І СЕ Ж. Стрэчэў. Хаваюць іх ад мяне, ці што. Ніяк не магу бабачыць гэтых дзвубчат, пагаварыць з імі. Секта баіцца за маладых, секта пільна аберагае іх ад «нядобраў вачэй». Секта не пускае іх ні ў кіно, ні на танцы, халя, нібыта, і не забараняе. Секта баіцца — пакуль жа яшчэ толькі «кандыдаткі», тармін вы прабаўняны не так даўно пачаўся... Мне здаецца, што таякі секта прыняла рашэнне: давольніць размовы са мной толькі адной «сестры» — Каці. Паўна як самай адукаванай і самай «моцнай у веры».

Каця ласкава, вельня дзвубчына. Санітарка з Чырвонасалабодскай бальніцы з хірургічнага аддзлення. Скончыла 7 класаў, магчыма будзе вучыцца далей, «калі дапаможа бог». Звычайны харошы твар. Пакуль што, звяччаны. Не проста з паваяг, а з нястачыні захапленнем гаворыць пра мясцовы чырвонасалабодскіх урачоў, з імімі працуюць.

— Такія ўсе харошыя і калымі людзям жыцьчы выратавалі... — Яны, а не бо?

— Бог удыхнуў імі розум.

— А вяду?

— Таксама...

Ну, а яны ты, Каця, прыйшла «дэверы»? У твай жыцці не было нічога вільняга вобчана, на які кручок падчапілі дзебе?

ПА ВЫСТАВЧНЫХ ЗАЛАХ

Агітбрыгада Брагінскага раёнага Дома культуры — часты госьць у працоўнай палубі і жытэлаводоў. Толькі ў ліпені самадзейныя артысты далі чатырнаццаць канцэртаў.

На здымку: члены агітбрыгады спываюць сёстры Ірына і Алена Шаўчанкі і баліст Анатоль Швец выступаюць перад жытэлаводоў у саўгасе «Брагінскі».

Фота В. ЛУПЯКІ (БЕЛТА).

А Б Ч Ы М

РАСКАЗАЛІ ПАЛОТНЫ

У кожнага мастака настае час, калі ён адчувае патрэбу падвесьці вынік зробленага, зрабіць справадачу перад сабой і перад глядачамі. Такой справаздачай і з'яўляецца выстаўка Адольфа Самуілавіча Гугеля ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР, прысьвечаная п'яцідзесяцігоддзю жыцця і творчэсці. Мы сапраўды бачым на гэтай выстаўцы, кім быў мастак і кім ён стаў. За дваццаць з лішнім год творчай працы дасягнута нямаля.

Ужо ў першых сюжэтных-тэматычных палатнах, напісаных А. Гугелем незабаве пасля Вялікай Айчыннай («Калі магілы героя» — 1947, «Важнае паведамленне» — 1949), вілья талент жыццялісца, кампазіцыйнае ўмельства, пільна ўага да душэўнага стану перанасянаў. Але ў гэтых палатнах яшчэ мала мастацкага абгульняння. Не усё добра па малюнку. Адчуваецца, што мастак добрасусленна «напіраваў» натуру, імянучыся дасягнуць «літэорасіс».

У творах, напісаных А. Гугелем у п'яцідзесяці гадах — «3 мінулага» (1957), «Мікалай Астроўскі» (1957), сумесна з Р. Кудрэвіч «Кастусь Каліноўскі» (1958), сумесна з Р. Кудрэвіч, ужо адчуваецца рука мастара, умелы абгульняльнік. Асабліва на маю думку, умелы жывальнік, «ствараваў» свае ўражанні выяўляюцца ў шырока вядомай глядачу карціне «3 мінулага».

Праўдыва расказана ў гэтай карціне пра лёс рэвалюцыйна-кі шасцідзесятых гадоў мінулага стагоддзя.

На палатне — тры: рэвалюцыйна, якую вядуць у сьляк, жандар і селянін-кухар. Яны — розныя па інтэлекту, па занятках, па характарах. Але адна агульная рыса абдуноўвае ўсіх: яны ахвары парскага ладу. Атмасфера часу перададзена ў карціне перанаканна.

Карціне папярэднічала шмат эскізаў, якія на выстаўцы экспануюцца побач. Варта адзначыць, што варыянт, абраны мастаком, — найбольш удаў. Тут добра спалучаюцца пластычнае і каларовае вырашэнне.

На жаль, мастак не заўсёды удава выбірае начатковы варыянт кампазіцыі. Мне здаецца, з прадстаўленым эскізам карціны «Апасіяната», у якой створаны вобразы Леніна, выбрана не лепшае вырашэнне тэмы.

Дарэчы, навокт матэрыялу да карціны. Мастак шмат працуе над эсказмамі, эскізмамі, настольна вілья на прыкладзе карціны «Кастусь Каліноўскі», дзе большасць фігур напісана на натуры. Аднак сабраны матэрыял мастак часам выкарыстоўвае не на поўную вымярэння, пераносіцца ў карціну «Кастусь Каліноўскі» з эсказмаў «Слабавіч», атублі сваю ўнутраную слух.

У большасці карціна А. Гугеля цікавае каларовае вырашэнне. Палатны напісаны шырока, сакавіта, лёгка, нібы адным духам. Але, як вілья усё з той жа карціны «Кастусь Каліноўскі», колер не заўсёды «трапляе ў цэль». З вобразамі Кастуся Каліноўскага ў нас авязана ўвубленне пра цэлую эпоху ў гісторыі рэвалюцыйнай барацьбы беларуўскага народа за сацыяльнае і на-

ПА ВЫСТАВЧНЫХ ЗАЛАХ

Памінаў ён а вызвалі ені. Карціна ж А. Гугеля не на поўна змацывалі і м асінзавані м эпохі. Яна ў лепшым выпадку добра адлюстроўвае тагачасную «беларускую эканоміку» — звычайна, адзёне (дзярчы, крху, тэатральнае).

Можа і не варта было б у «юблёмніку» артыкуле гаварыць і аб такім, на мой погляд, слабым баку некаторых твораў А. Гугеля, як выбар тэмы, ў таіх палатнах, як «Ушанаванне юбіляра» і «Неспаспашнае малодсці», іхавыя самі па себе тэмы вырашаны павярхоўна. Тут ёсць усё — і прыгожы каларовае пляма, і пластыка, і тыпаж, Але няма галоўнага — зацікаўленай размовы пра нешта важнае ў жыцці. Таму таякі палотны і не краюцца.

Самае моцнае на гэтай выстаўцы з твораў А. Гугеля, павойму, — кампазіцыйны партрэт. Такія работы, як «Мікалай Астроўскі» і «Чарнішэўскі і Дабралюбаў у радыцкі «Современника», належыць да ліку дасягненні беларускага сацыяльнага мастацтва. Яны не толькі добра напісаны і сфамаваны — тут прысутнічае і нешта большае: мастацкі вобраз, якая душа мастака. Асабліва дзвубчыць гэта карціны «Мікалай Астроўскі».

Карціна ўдала вырашана па кампазіцыі, пазбаўлена дуградарнага, малаістотнага.

На жаль, гэтага не можна сказаць пра некаторыя партрэты нашых сучаснікаў. Вось, напрыклад, «Партрэт дзяркі», «Партрэт пастуха». Зроблены яны графаўрэнна, прасталінейна.

Значная частка выстаўкі — пейзаж. Мастак піша шмат эсказмаў, віртуозна валадэе жытэвалінейнай палітрай.

Выстаўка А. Гугеля пераносіць, што ён увесь час расце як мастак. Выразны грамадзянскі кірунак яго творчага пошуку. Ён бярэцца за складаныя тэмы, ставіць перад сабой складаныя жыццялісныя задачы. І — у большасці выпадкаў — вырашае іх паспяхова. А. Гугель — арыгнальны мастак са сваім непаўторным почыркам. Ён праца мога, напружана, плёна, Трэба спадзявацца, што незабаве мы пазнаёмлімся з яго новымі арыгнальнымі творамі.

Л. ДРОБАТ.

А. ГУГЕЛЬ, Вьсна, Астрашыцкі Гарадон. (1964).

«ЖУРАЎЛІНЫ КРЫК» У ФІРЫ

Пры інсцэніроўцы вільянага празаічнага твора для тэатра, кіно, тэлебачання, або радыё, не атэр імянацца захавач жытэвалінейнага тэатра, аўтарскі характар.

Быў такое імяніне і ў творчага калектыва, які рабіў радэцыянаўную па адрэсе Васіля Быкава «Жураўліны крх», перададзена ў ідэю рэвалюцыйна-радыё (Аўтар інсцэніроўкі і радыё і пастановшчык Соф'я Гурч. Музыкальнае афармленне Аляксандра Тыхоўкі. Гукаапаратар Віктар Гушчанка. Гунааператар Лілія Казлова).

Лёс шасціраўных байцоў на чыгуначным пераездзе паўстаў у нашым уубленні, перададзены на гэты раз сродкімі радыё. Аўтарскі падвель абароны пераезду расказваў не толькі ўсхваляваны голас вядучага (артыст Р. Філапаў), але і самі байцы — старшыня Карпенка (артыст В. Уладзімірскі), былі мастацтвазнаўца Барыс Фішар (артыст А. Кашнер), розныя па характарах Віцвіна Свіст (артыст Г. Ваўчок), Васіль Глеччы (артыст А. Мілаван), Іван Пшанічны (артыст З. Стома), Алія Аўсееў (артыст Ю. Сідаваў).

У радэцыянаўнай заваданы асноўныя эпізоды апавесці, у якіх вільяўлецца харант гэтых шасціраўных.

Добра зрэблемы ба-

А. ГУГЕЛЬ, Вьсна, Астрашыцкі Гарадон. (1964).

«ДЭКОТ МЛАДЫХ»

Часта ніякглядч сустракаецца з тымі, хто робіць першыя крокі ў мастацтва. У мінулым сезоне было нямаля прых сустрэч з маладымі артыстамі. У гэтым фільме расказваецца пра трох з іх.

Першыя наваля прысьвечаны маладоўму імянуў Леані

